

№ 2493-III «Про службу в органах місцевого самоврядування», особам, які займають посади, віднесені до 5-ї категорії, може бути присвоєно 11-й, 10-й і 9-й ранг посадових осіб ОМС.

Які особливості режиму роботи адміністратора?

Такі особливості передбачено ст. 12 Закону № 5203 та Положенням № 118. Зокрема, ЦНАП при виконкомах міськрад міст, що є адмінцентра-

ми областей, АР Крим, при Київській та Севастопольській міських радах мають працювати не менше 6 днів на тиждень та 7 год. на день. Щодо інших центрів, то час їх роботи має становити щонайменше 5 днів на тиждень та 7 год. на день.

Якщо послуги надаються в територіальних підрозділах центру або ж адміністратором на віддаленому робочому місці, то час прийому відвідувачів визначається місцевою радою, якою прийнято рішення про утворення ЦНАП.

ВИСНОВКИ

Рішення про створення ЦНАП ухвалюється сесією відповідної ради. Своїм рішенням рада також визначає кількість посад адміністраторів, які надаватимуть адмінпослуги, та конкретизує перелік послуг, що ними надаватимуться.

Адміністратор є посадовою особою органу місцевого самоврядування, що передбачає присвоєння йому рангу. Коло його повноважень та здійснюваних функцій є досить широким. Тому радимо виважено ставитися до призначення на цю посаду працівника, зважаючи на всі ризики несумлінності роботи, та за потреби встановлювати йому строк випробування під час укладення трудового договору.

Відбираючи претендента на посаду за конкурсом, слід не лише ретельно ознайомитися з тими документами, що підтверджують його професіоналізм, а й визначитись, наприклад, як він планує організувати свою роботу, чи здатний він ввічливо працювати з різним контингентом відвідувачів, що забезпечуватиме якість надання адмінпослуг. За потреби особа має пройти стажування або професійне навчання в різних сферах (земельного права, оформлення дозвільних документів тощо).

Сергій КРАВЦОВ, завідувач відділу з наукового забезпечення питань зайнятості, соціального діалогу та стандартів праці Науково-дослідного інституту праці та зайнятості населення Мінсоцполітики та НАН України, кандидат соціальних наук

ІНТЕГРОВАНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНО-СУМІЖНІ ПРОФЕСІЇ

Що робити, якщо є розпорядження про реструктуризацію установи шляхом скорочення штату працівників, а таке скорочення фактично унеможливорює належне функціонування певних напрямів роботи? Розв'язків цього питання може бути декілька: від суміщення та сумісництва до використання інтегрованих і технічно-суміжних професій чи посад. Розглянемо це на прикладах.

Значення термінів

Спочатку нагадаємо значення термінів суміщення, сумісництво, інтегрованість (укрупненість) та технічну суміжність професій у кадровому діловодстві.

Інтеграція професій – це поєднання професій і робіт у нову роботу (професію) більш широкого профілю; утворення професії за допомогою поєднання в ній подібних за змістом завдань та обов'язків, кваліфікаційних вимог та інших норм професій, які інтегруються зі збереженням їх го-

ловних функцій і дотриманням норм законодавства про працю (особливо в разі належності або неналежності відповідних професій до Списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятості в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, затверджених постановою КМУ від 16.01.03 р. № 36, та Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятості працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці, затверджених постановою КМУ від 17.11.97 р. № 1290).

У разі інтеграції професій у нову ті, що були інтегровані, залишаються чинними. А от якщо йдеться про укрупнену професію, то в загальній сукупності ті професії, що увійшли до неї, скасовуються, тобто є нечинними. Отже, слід розрізняти поняття інтегрована та укрупнена професія. У статті йтиметься і про укрупнені, і про інтегровані професійні назви робіт.

Такі професії на сьогодні передбачено в Національному класифікаторі ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженому наказом Держспоживстандарту від 28.07.10 р. № 327 (далі – ДК 003:2010).

Зменшення витрат із боку роботодавців завдяки використанню нових інтегрованих професій пояснюється тим, що до них входить певна кількість подібних за функціональними обов'язками професій, а отже, зменшується штат робітників та вивільняються певні кошти. Наприклад, якщо роботодавець використовує працю робітників за такими професіями, як «Коваль на молотах і пресах», «Коваль ручного кування», «Коваль-штампувальник», «Коваль-штампувальник на ротаційних машинах», то можливе їх об'єднання в одну нову інтегровану професію «Коваль у виробництві готових металевих виробів».

Технологічно-суміжні професії – професії, які мають однакові кваліфікаційні вимоги до робіт і перебувають у межах однієї професійної групи ДК 003:2010. До них також належать спеціалізації професії. Такі професії або окремі види робіт можуть бути об'єднані в інтегровані професії. Одним із показників технологічно-суміжних професій може бути їх належність до однієї спеціальності та наряду підготовки.

Також таке поняття можна використовувати і до окремих видів робіт у межах різних професій, але в разі, якщо на такі професії можна поширити дію норм суміщення чи сумісництва. У будь-якому разі чинне законодавство України не визначає цього терміна. Водночас він використовується для розширення посадових (робочих) інструкцій у разі перерозподілу праці між працівниками.

Сумісництво – виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому самому або іншому підприємстві.

Суміщення – виконання працівником на тому самому підприємстві поряд зі своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією (посадою) або обов'язків тимчасово відсутнього працівника без звільнення від своєї основної роботи в робочий час без зміни його тривалості.

Схожість цих понять у тому, що працівник, крім основної, виконує іншу додаткову роботу, а відмінність – за умов сумісництва робота виконується у вільний від основної роботи час, а суміщення – в основний робочий час.

Слід розуміти, що в разі суміщення та сумісництва однаково повинні здійснюватися додаткові нарахування на заробітну плату, тоді як використання інтегрованих професійних назв робіт цього не передбачає. Отже, у разі сумісництва чи суміщення фактичної економії фонду оплати праці не відбуватиметься. Тому слід застосовувати або розширення посадових (робочих) інструкцій за технологічно-суміжними професіями або ж інтегровані (укрупнені) професії.

Використання інтегрованих професій

Розглянемо такий приклад. Професійна назва роботи «робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків» (код 7129) є укрупненою, тобто інтегрованою професією.

Використання цієї професійної назви роботи зменшує штат кваліфікованих робітників у разі, якщо необхідно використання таких видів ро-

біт, як прибирання і санітарне утримання будинків та прилеглих територій (дворових територій, тротуарів, стічних канав, урн, сміттєзбірників, сходових площадок і маршів, приміщень загального користування, кабін ліфтів, підвалів, горіщ тощо); періодичний огляд технічного стану будинків і споруд, які обслуговує, обладнання і механізмів, їх технічне обслуговування і ремонт із виконанням усіх видів ремонтно-будівельних робіт (у т. ч. зварювальних) із застосуванням усіх видів підйомних і страхувальних пристроїв та механізмів; виконання робіт з технічного обслуговування та поточного ремонту всього інженерно-технічного устаткування домоволодінь; монтаж, демонтаж і поточний ремонт електричних мереж і електроустаткування з виконанням електро-технічних робіт тощо (більш детально див. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників (Випуск 87 «Житлове та комунальне господарство населених пунктів»), затверджений наказом Держкомітету будівництва, архітектури та житлової політики від 14.06.99 р. № 144, далі – Довідник).

Як бачимо із прикладу, фактично робітник виконує деякі роботи робітника з комплексного прибирання та утримання будинків із прилеглими територіями, прибиральника сміттєпроводів, ліфтера, оператора з диспетчерського обслуговування ліфтів, слюсаря аварійно-відновлювальних робіт, озеленювача, електромонтажника-налагоджувальника, штукатура, маляра тощо.

Звісно ж, такий робітник не може та й не повинен мати всі властиві переліченим робітникам функції, а лише в межах робочої інструкції на підставі відповідної кваліфікаційної характеристики. Крім того, роботи такого робітника мають не первинний характер, тобто він поліпшує та наглядає за тим, що вже було зроблено. На нашу думку, для первинних робіт краще тимчасово винаймати кваліфікованих робітників необхідних напрямів діяльності.

Розмежування за кваліфікаційними угрупованнями

Як уже зазначалося вище, технологічна суміжність професій між собою є однією з підстав для

розширення посадових, робочих інструкцій працівників стосовно доручення їм додаткових видів робіт у межах однієї кваліфікації. Про це, поряд з іншим, ідеться в «Загальних положеннях» Довідника (Випуск 1).

Однак певні професійні назви робіт, що містяться в ДК 003:2010, начебто мають вигляд інтегрованих, наприклад «економіст з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності». Здається можливим використання цієї професійної назви роботи замість професій «економіст» і «бухгалтер (з дипломом спеціаліста)». Проте в цьому разі слід брати до уваги відповідні кваліфікаційні характеристики цих професій.

Крім того, аналіз цих двох професій відповідно до ДК 003:2010 свідчить про віднесення першої до класифікаційного угруповання ДК 003:2010 2441.2 «Економісти», а другої – 2411.2 «Аудитори та кваліфіковані бухгалтери». Отже, вони відрізняються за професійними ознаками, що говорить про їх технологічну несуміжність.

На нашу думку, «економіст з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності», насамперед є економістом, головною функцією якого є проведення економічної політики підприємства за напрямом обліку та господарювання. До видів робіт такого економіста не належать бухгалтерські операції з ведення обліку необоротних активів, запасів, коштів, розрахунків та інших активів, власного капіталу та зобов'язань, доходів і витрат за прийнятою в установі формою бухобліку з дотриманням єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку та з урахуванням особливостей діяльності установи та технології оброблення даних тощо.

Отже, професія «економіст з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності» не належить до інтегрованої (укрупненої) професії та не може бути використана для розширення посадової інструкції бухгалтера (з дипломом спеціаліста).

У будь-якому разі роботодавець має право застосовувати інші підходи до економії фонду оплати праці, наприклад використовувати працю за неповною ставкою або суміщати посади тощо.